

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Hubert Wrzeszcz (sprawozdawca)

SSN Dariusz Zawistowski

w sprawie z wniosku H. C.-G.

przy uczestnictwie B. G.

o zniesienie współwłasności,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 grudnia 2010 r.,

zażalenia wnioskodawczynie na orzeczenie o kosztach

zawarte w pkt. 3 postanowienia Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 14 lipca 2010 r., sygn. akt

III Ca (...),

uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Ł. w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi do rozstrzygnięcia wnioski o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawczynie w postępowaniu zażaleniowym.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 14 lipca 2010 r. Sąd Okręgowy w Ł. oddalił apelację wnioskodawczynie od postanowienia Sądu Rejonowego w Ł. o zniesienie współwłasności, którym umorzono postępowanie co do zniesienia współwłasności odtwarzacza VHS „S.(...)” na skutek cofnięcia wniosku w tym zakresie, oddalono

wniosek w pozostałym zakresie i orzeczono o kosztach postępowania, i orzekł o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawczyni z urzędu oraz zasądził od wnioskodawczyni na rzecz uczestniczki postępowania 1464 zł kosztów postępowania apelacyjnego. Uzasadnienie orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy ograniczył do przytoczenia art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 2 ust. 1 i 3 w związku z § 6 pkt 5, § 8 pkt 6 i § 13 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłaty za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.; dalej: „rozporządzenie MS”).

Wnioskodawczyni zaskarżyła postanowienie Sądu drugiej instancji w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego. W zażaleniu zarzuciła, że Sąd orzekł o tych kosztach z naruszeniem art. 102 k.p.c. W konkluzji zażalenia wniosła o uchylenie postanowienia w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione.

Przede wszystkim Sąd błędnie przyjął, że podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania w sprawie może stanowić art. 98 § 1 k.p.c. Wynikająca z tego przepisu podstawowa zasada, nakładająca z reguły obowiązek zwrotu kosztów na stronę przegrywającą, nie obowiązuje bowiem w postępowaniu nieprocesowym, ponieważ w tym przedmiocie art. 520 k.p.c. stanowi inaczej. W myśl art. 520 § 1 k.p.c. w postępowaniu nieprocesowym obowiązuje zasada, że z reguły obowiązek zwrotu kosztów postępowania między uczestnikami w ogóle nie istnieje, lecz każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie. Wyjątki od tej zasady zostały uregulowane w art. 520 § 2 i 3 k.p.c.

Nie ulega wątpliwości, że zawarte w zaskarżonym postanowieniu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania dotyczy sprawy podlegającej rozpoznaniu w trybie nieprocesowym. Uzasadnienie zaskarżonego postanowienia nie pozwala jednak ustalić, jaki przepis regulujący orzekanie o kosztach w postępowaniu nieprocesowym stanowił podstawę rozstrzygnięcia w sprawie.

Rację ma też skarżąca, że w sprawie zachodzi potrzeba rozważenia zastosowania art. 102 k.p.c. Za rozstrzygnięciem opartym na tym przepisie może przemawiać sytuacja życiowa i majątkowa wnioskodawczyni. Jest ona osobą niezdolną

do pracy i samotnie wychowująca syna. Utrzymuje siebie i syna z renty rodzinnej, wynoszącej 1084,90 zł (z dodatkami).

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia (art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oraz art. 108 § 2 w związku z art. 398²¹ k.p.c.).